

OBSAH

PRAKTICKÁ FILOZOFIE NA ZÁKLADĚ SOCIOLOGIE

Předmluva	11
Oddíl I. O podmínkách přírodních	13
§ 1. Všeobecné rozčlenění přírodních činitelů	15
§ 2. Působení podnebí na člověka, na jeho tělo, charakter a letoru	16
§ 3. Vliv časů ročních a denních	21
§ 4. Působení půdy	22
§ 5. Působení vody	24
§ 6. Působení rostlin a zvířat	25
§ 7. Působení potravy	26
§ 8. Všeobecné vzezření přírody	29
§ 9. Vliv světový	31
§ 10. Mění se vliv přírody?	31
§ 11. Shrnutí posavadních úvah	32
Oddíl II. Působení člověka na člověka	35
Část I. Individuum	37
§ 12. Pojem individua	37
§ 13. Vlastnosti tělové	38
§ 14. Vlastnosti duševní	39
§ 15. Rozumová činnost ze stanoviska sociologického	43
§ 16. Klasifikace vědecké práce, vědy abstraktní	45
§ 17. Vědy konkrétní	45
§ 18. Vědy praktické	46
§ 19. Estetika	46
§ 20. Filologie	46
§ 21. Filozofie, logika, metodika, pedagogika	47
§ 22. City a vůle z hlediska sociologického	49
§ 23. Klasifikace citů a snah	50
§ 24. Převaha nižších citů a snah	51
§ 25. Egoistické city a pudy	52
§ 26. Člověk jako bytost chybná a hříšná	52

Část II. Rodina	55
Kapitola 1. Styky pohlavní	55
§ 27. Řád pohlavní	55
§ 28. Příčiny a pohnutky sňatků	58
§ 29. Rozvody a sňatky rozvedených	61
§ 30. Plodnost manželská	62
§ 31. Plodnost nemanželská	63
§ 32. Pohození a vraždění dětí	65
§ 33. Abortus a mechanické zamezování početí	68
§ 34. Prostituce	69
§ 35. Malthusova teorie	73
Kapitola 2. Rodina	78
§ 36. Formy manželství	78
§ 37. Pohlavní a rodinné poměry národů neosvícených	80
§ 38. Promiskuita	81
§ 39. Polyandrie	83
§ 40. Polygynie	86
§ 41. Monogynie	89
§ 42. Vývoj rodiny, endogamie a exogamie	90
§ 43. Teorie o vývoji rodiny a jejich kritika	96
§ 44. Moje teorie vývoje rodiny	98
§ 45. Stav manželský a svobodný	103
§ 46. Působení jak fyzické, tak mravní rodinného žití vůbec	107
§ 47. Rodiče a děti a děti mezi sebou	111
§ 48. Příbuzenství, posloupnost a dědičné právo	112
§ 49. Postavení ženy	113
§ 50. Postavení dětí	113
§ 51. Čeleď	114
Část III. Společnost	115
Kapitola 1. Síly společenské	115
A. Teorie o vzniku společnosti	115
§ 52. Úkol našeho rozboru	115
§ 53. Teorie o vývoji společnosti	116
§ 54. Společnost družstvem hospodářským	117
§ 55. Společnost družstvem nábožensko-mravním	119
§ 56. Teorie patriarchální	119
§ 57. Novější pochybnosti o teorii patriarchální	122
§ 58. Maineovy protidůvody	123
§ 59. Zádruha a mir	125
§ 60. Společnost nevznikla z patriarchální rodiny	130

§ 61. Společnost jako organismus. H. Spencer	134
§ 62. Společnost není organismem	135
B. Principy organizace společnosti	137
§ 63. Pojem společnosti	137
§ 64. Sympatie a egoismus	139
§ 65. Úloha sympatie a citů vůbec	142
§ 66. Rodina a přátelství	143
§ 67. Podíl rozumu na službě společenské	144
§ 68. Dělbá práce	145
§ 69. Klasifikace práce	146
§ 70. Organizace práce logická	147
§ 71. Organizace práce sociologická. Vláda	147
§ 72. Axiomata společenské organizace	148
§ 73. Stupně dělby práce	149
§ 74. Velicí mužové	150
§ 75. Hodnota práce praktické	152
§ 76. Hodnota práce teoretické	153
§ 77. Hodnota umění	156
§ 78. Hodnota mravnosti	156
§ 79. Klasifikace nejhlavnějších sociálních funkcí	157
§ 80. Třída výživná	159
§ 81. Třída branná	160
§ 82. Vojna a mír	162
§ 83. Typy společnosti vojenské a průmyslové	164
§ 84. Dělbá na třídy pracující a zprostředkující	166
§ 85. Moc duchovní a světská	168
§ 86. Společenský konsenzus	170
Kapitola 2. Řád společenský	171
§ 87. Veřejné mínění	171
§ 88. Řeč	173
§ 89. Písmo	177
§ 90. Obřady a mravy	178
§ 91. Stát a společnost	181
§ 92. Různé teorie o účelu státu	183
§ 93. Množství – rada – vůdce	184
§ 94. Suverenita	188
§ 95. Klasifikace ústav	189
§ 96. Nejlepší ústava	190
§ 97. Právomocnost politická	192
§ 98. Moc duchovní	193

§ 99. Poměr moci duchovní a světské	195
§ 100. Potřeba jednotného názoru o světě	196
§ 101. Zákony	197
§ 102. Důchod a majetek	199
§ 103. Teorie majetku	202
§ 104. Majetek soukromý a obecný	204
§ 105. Výhled v budoucnost	205
§ 106. Fyzické síly sociální, pohyb obyvatelstva	206
§ 107. Životnost	207
§ 108. Nadřazení a seřazení stářím	207
§ 109. Umístění obyvatelstva	207
§ 110. Plémě a národnost	207
§ 111. Národnosti a národy	212
§ 112. Míšení a křížení plemen a národností	214
§ 113. Moderní princip národnostní	219
§ 114. Mezinárodnost a všelidskost	222
Vysvětlivky	227
Ediční poznámka	237

ETIKA

Úvod	247
------------	-----

Oddíl I. Teoretické základy etiky	251
1. Stránka noetická. Cit, rozum, vůle	253
Etické termíny. Analýza pravidla Miluj svého bližního jako sebe sama.	
Altruismus. Hedonismus. Láska. Sebeláska. Láska k nepříteli.	
Otázka neodpírání zlu. Požadavek spravedlnosti. Humanitní princip,	
humanismus, humanismus. Vývoj morálky. Vůle. Psychologie vůle.	
Jak vůle vzniká. Determinismus a indeterminismus. Sugescce.	
Cit, vůle, chtění. Co je nechtění. Jak vůle vzniká a vyvíjí se.	
Všeobecná teorie vůle.	
2. Stránka metafyzická. Etika a náboženství	312
Jednotný názor na svět, jeho obsah. Subjektivismus a objektivismus.	
Teismus, deismus, ateismus a mravnost a etika.	
3. Stránka sociální	326
Vědomí individuální a kolektivní. Komunismus a socialismus.	
Historie, historismus, historický důvod. Konzervatismus a radikalismus.	
O poměru politiky a etiky.	

Oddíl II. Pojednání o štěstí	337
1. Část všeobecná	339
Pesimismus a optimismus. Posouzení moderní civilizace; sebevražda.	
Subjektivismus a objektivismus. Potřeba vlastního mínění.	
2. Část speciální	350
a) Ve fyzickém ohledu	350
O jídle a pití. Alkoholismus. O šatstvu a bytě. Venkov a město.	
O čistotě tělesné a ošetřování těla v širším smyslu. Starost o zdraví.	
Práce fyzická a duševní. O potřebě sportu, her, zábavy, sokolování.	
b) V psychickém ohledu	359
Práce duchovní po stránce etické. O vzdělávání. O přepjatém	
intelektualismu. Civilizace. O úpadku, degeneraci, dekadenci.	
Regenerace a obrození národa. Sociální předpoklady regenerace	
národní. Nacionalismus, šovinismus. O politické regeneraci.	
Marx a socialismus. Obrození individuální. Nová filozofie	
a nový názor na svět vůbec.	
Oddíl III. Některé sociální a společenské problémy eticky důležité ...	379
O životě společenském	381
O přátelství	383
O manželství a rodině	384
O dětech a dospělých	389
O pohlavní výchově a mravnosti	391
O ženské otázce	395
O vlivu vývoje společnosti na rodinu	404
O prostituci	410
O vině a trestu	411
O charakteru	425
Vysvětlivky	431
Ediční poznámka	443
Příloha: Přednášky T. G. Masaryka na pražské univerzitě v letech	
1882–1914	447
Jmenný rejstřík	455